

Opinia członka Zespołu Lokalnej Współpracy do projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chojnów na lata 2028-2037

Imię i Nazwisko Anna Kalina Gagnelid - Porozumienie Inicjatyw Lasów Chojnowskich

Lp.	Opiniowane zagadnienie	Zgłaszam uwagi do przedstawionych materiałów TAK/NIE	Opinia/Uwaga/Propozycja i jej ewentualne uzasadnienie
1.	Założenia do Planu Urządzenia Lasu	tak	<p>Biorąc pod uwagę charakterystykę kompleksów leśnych położonych w Nadleśnictwie (bliskość aglomeracji, rozproszenie, małe areale, żyzność gleb, susza, presja czynników biotycznych i abiotycznych, silna antropopresja, liczne usankcjonowane funkcje ochronne, wiodąca funkcja społeczna, ostatnie rezerwuary bioróżnorodności na terenie silnie zurbanizowanym) celem gospodarki leśnej na tym terenie powinno być prowadzenie ich w kierunku naturalizacji a nie zwiększania produkcyjności. Wszelkie działania powinny być podejmowane z uwzględnieniem konieczności mitygacji skutków suszy, a planowanie powinno być skoncentrowane na procesach zachowania populacji drzew liściastych przy powolnej przebudowie biorącej pod uwagę ochronę kurczących się zasobów wodnych i ochronę gleby (minimalizacja zagęszczenia i skaryfikacji gleby). Wskazany jest by cięcia zaprojektowane w PUL koncentrowały się na cięciach sanitarnych sosen, których typowanie odbędzie na zasadzie obiektywnych kryteriów zamierania i zasadności ingerencji (zgodnie ze złożonym do MKiŚ oraz GIOŚ wnioskiem z dn. 26.03.2026, zał. nr 1 do powyższego formularza). Ochronę ekosystemów można realizować poprzez przejście na leśnictwo ciągłe tam gdzie wymagana jest przebudowa i jednocześnie przez zaniechanie pozyskania surowcowego na całym obszarze nadleśnictwa. Las tak prowadzony powinien mieć strukturę ciągłą i prezentować krajobraz inny od produkcyjnego. Ponadto preferowane powinny być naturalne, spontaniczne odnowienia gatunków lasotwórczych oraz gatunków domieszkowych w tym z rodzaju Prunus, Populus i Salix w celu wspierania bioróżnorodności. Należy wzmacniać rodzime gatunki tworzące średnie piętro lasu (min. bez czarny, czeremcha pospolita, jarzab pospolity, trzmielina pospolita, kruszyna pospolita, leszczyna pospolita).</p> <p>W związku z powyższym proponuję przyporządkowanie całości lasów NCH Gospodarstwu Specjalnemu “S”, gdyż pozostałe proponowane w protokole z NW/prezentacji BULIGL typy gospodarstw mają ograniczone możliwości zastosowania i nie gwarantują zachowania ciągłości przyrodniczej, ani zabezpieczenia tych lasów przed narastającym kryzysem klimatycznym. Gospodarstwo OS jest ukierunkowane na wartości jedynie rekreacyjne. Wytyczanie niewielkich fragmentów lasów (inaczej gospodarowanych) wzdłuż szlaków turystycznych, ośrodków rekreacyjnych czy grillowisk i wiat prowadzi do dalszej fragmentaryzacji tych niewielkich ekosystemów (lasy - parki), co nie spełnia oczekiwań społecznych, ani nie realizuje założeń NRL. Pozostałe gospodarstwa niestabilne N, zrębowe Z, P- Z i P z uwagi na wiodący cel produkcyjny nie powinny być brane pod uwagę. W ramach gospodarstw specjalnych</p>

			<p>proponuję skonstruowanie kilku scenariuszy zasad gospodarowania: dla lasów wymagających przebudowy w kierunku poprawy siedliska zgodnie z NRL, dla lasów określonych mianem niestabilnych, dla lasów w stanie dobrym, zbliżonych do lasów naturalnych (N1 i N2) itp. Generalnie istotą ustanowienia w 100% gospodarstwa "S" z kilkoma scenariuszami gospodarowania jest zmiana celu z produkcyjnego na cele pozaprodukcyjne: ochrona gleby, wody i miasta przed wyspą ciepła. Za takim rozwiązaniem przemawiają kwestie funkcji ochronnych, spełnianych przez ponad 60% lasów Nadleśnictwa, wszystkie inne dawno ustanowione formy ochrony oraz wynik pilotażowego Programu wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej</p> <p>W związku z tym wnoszę o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncentrację założeń PUL na ochronie ekosystemów leśnych w obliczu suszy hydrologicznej – środki w tym celu: <ul style="list-style-type: none"> - zakaz orki oraz minimalizacja zagęszczenia i skaryfikacji gleby - wykluczenie gospodarstw zrębowych, zrębowo - przerębowych, przerębowych z celem produkcyjnym co równa się odstąpieniu od tradycyjnego katalogu rębni - nie obejmowanie przebudową łęgów, olsów, siedlisk wilgotnych w stanie zachowania N1 i N 2, grądów w stanie zachowania dobrym czyli N1 i N2 oraz siedlisk wilgotnych - jeśli uzasadniona jest przebudowa, to jako proces powolny oparty o leśnictwo ciągłe • Elastyczne podejście do problemu zamierającej sosny uwzględniające pozostawienie zamarłych lub zniszczonych drzewostanów do naturalnej sukcesji <p>Ze względu na konieczność działań sanitarnych na zamierającej sośnie, powinny być one prowadzone zgodnie z zasadami zawartymi w załączonym wniosku pt. „ WNIOSEK O USTANOWIENIE NADZWYCZAJNYCH PROCEDUR OCHRONNYCH, DIAGNOSTYCZNYCH I TRANSPARENTNOŚCI WOBEK DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH PODEJMOWANYCH W OBLICZU ZJAWISKA ZAMIERANIA SOSNY POSPOLITEJ W NADLEŚNICTWIE CHOJNÓW „ , sosnę należy usuwać tylko tam, gdzie jest to faktycznie uzasadnione, poparte obiektywną analizą, stopniowo zachowując ciągłość krajobrazu i pokrywę leśnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zniesienie wieku rębego i ustalonego etatu. <p>Zniesienie wieku rębego odpowiedniego dla celów produkcyjnych, a zamiast sztywnego limitu pozyskania</p>
--	--	--	--

drewna (etat powierzchniowy lub miąższościowy stosowany w lasach gospodarczych), zastosowanie w gospodarstwie specjalnym LOWFS etatu wynikającego z potrzeb hodowlanych i ochronnych [...], wynikających z pełnienia przez te drzewostany indywidualnych potrzeb i funkcji" (IUL, &113). Oznacza to, że drzewa będą usuwane głównie wtedy, gdy wiąże się to z potrzebą przebudowy lub z powodów sanitarnych.

Aktualizację lub wykonanie od podstaw dokumentów bazowych stanowiących podstawę do założeń PUL:

- Opracowania Glebowo Siedliskowego
- Wielkoobszarowej inwentaryzacji gatunków chronionych
- Operatu hydrologicznego dla całego Nadleśnictwa
- Analizy wielokryterialnej procesu zamierania sosny włącznie z symulacją scenariusza zaniechania

Ponadto zwracam uwagę na konieczność wynikającą z wymogów prawnych, w tym zasady przezorności, czyli na konieczność uwzględnienia w założeniach do PUL:

1. Lasów o Wiodącej Funkcji Społecznej, w tym:

- wyników I etapu pilotażowego procesu ministerialnego wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej (LOWFS), w których wszystkie lasy Nadleśnictwa Chojnów zostały uznane za lasy o wiodącej funkcji społecznej przez wszystkie strony procesu.
- postanowień dotyczących LOWFS z Raportu RDLP Warszawa oraz IOŚ do założeń PUL przed jego zatwierdzeniem. W związku z tym konieczne jest uzupełnienie Protokołu z Narady Wstępnej (17.06.2025 r.) o ustalenia dot. LOWFS.

Uzasadnienie: Lasy ważne społecznie są lasami o dominującej **funkcji pozaprodukcyjnej** (katalog usług regulacyjnych, kulturowych i wspomagających). Nowy PUL powinien uwzględniać wyniki procesu, zgodnie z zasadą racjonalnego gospodarowania lasem (art. 7 ust. 1 ustawy o lasach). Pominięcie wyników procesu LOWFS w Protokole z Narady Wstępnej i w konsekwencji w założeniach do PUL stanowi naruszenie procedury opracowywania PUL, ponieważ założenia PUL muszą opierać się na aktualnych dokumentach planistycznych i uwzględniać zmieniające się uwarunkowania.

			<p style="text-align: center;">2. Planu Ochrony Parku Krajobrazowego</p> <p>Uzasadnienie : Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz utrwalonym orzecznictwem sądów administracyjnych (m.in. WSA w Poznaniu, WSA w Warszawie) plany ochrony parków krajobrazowych stanowią akty planistyczne wiążące dla wszystkich podmiotów zarządzających gruntami w granicach parku, w tym Lasów Państwowych.</p> <p style="text-align: center;">3. Audytu Krajobrazowego, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natychmiastową aktualizację założeń projektu PUL o wyniki Audytu krajobrazowego województwa mazowieckiego przyjętego Uchwałą Sejmiku WM nr 48/24 z 26 marca 2024 r. • analizę wpływu audytu na wszystkie elementy PUL (etat cięć, struktura gatunkowa, retencja krajobrazu, strefy ochronne) dla obszaru Nadleśnictwa Chojnów. • publiczne udostępnienie wyników analizy przed zatwierdzeniem PUL. • uzupełnienie Protokołu z Narady Wstępnej (17.06.2025 r.) o ustalenia dot. audytu krajobrazowego. <p>Uzasadnienie: Instrukcja Urządzania Lasu (IUL 2024) wymaga uwzględnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktualnych dokumentów planistycznych wojewódzkich (audyt krajobrazowy). • założeń polityki przestrzennej regionu (KPZK 2030, PZGP WM). • formułowania racjonalnych etatów cięć z uwzględnieniem wartości krajobrazowych <p>Pominięcie audytu to naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy o lasach (racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem ochrony środowiska).</p> <p style="text-align: center;">4. Lasów Ochronnych (miast, glebo i wodochronnych) oraz ich aktualizację, w tym aktualizację granic lasów ochronnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przegląd i aktualizację granic lasów ochronnych Nadleśnictwa Chojnów, ustanowionych decyzją Ministra Środowiska DLOPiK-L-Ip-0233-408 z 10 marca 2008 r. • rozszerzenie zasięgu lasów ochronnych w kierunku południowym, uwzględniając urbanistyczny rozwój Piaseczna (według danych GUS z 1 stycznia 2024 r. miasto liczyło 51 971), a także w kierunku Tarczyna i Prażmowa ze względu na dynamiczny rozwój urbanistyczny. • przeprowadzenie analizy urbanistycznej określającej zapotrzebowanie na funkcje ochronne lasów (glebochronne, wodochronne, klimatyczne) dla aglomeracji warszawskiej. <p>Uzasadnienie: Granice lasów ochronnych ustanowiono 18 lat temu, gdy: Piaseczno miało ~30 tys. mieszkańców (obecnie ~50 tys., wzrost o 67%) a agregacja urbanistyczna Warszawa-Piaseczno-Góra</p>
--	--	--	--

Kalwaria była znacznie mniejsza. Zapotrzebowanie na funkcje ochronne lasów (klimatyczne, retencyjne, rekreacyjne) było niższe, obecnie już Tarczyn i Prażmów tworzą południową strefę podmiejską Warszawy z rosnącym zapotrzebowaniem na funkcje ochronne lasów.

5. Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

Uzasadnienie: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (WOChK) wpływa na gospodarkę leśną poprzez nałożenie szeregu ograniczeń prawnych, które mają na celu ochronę wartości przyrodniczych, krajobrazowych oraz korytarzy ekologicznych. Oznacza to, że gospodarka leśna na tym obszarze musi być podporządkowana celom ochronnym. Wewnątrz obszaru wyodrębniono strefy, w tym "strefę szczególnej ochrony ekologicznej" (kluczową dla migracji zwierząt).

6. Leśnego Kompleksu Promocyjnego "Lasy Warszawy"

Uzasadnienie: LKP "Lasy Warszawskie", utworzony w 2005 roku (obejmujący nadleśnictwa: Celestynów, Drewnica, Chojnów, Jabłonna oraz lasy miejskie) działa w oparciu o inne zasady niż typowe lasy gospodarcze. Oto główne aspekty tego ograniczenia:

- Zmiana priorytetów: Podstawowym zadaniem LKP jest ochrona przyrody oraz edukacja, a nie utrzymanie ciągłości produkcji drewna.
- Priorytet dla funkcji społecznych: **Lasy te pełnią przede wszystkim funkcję "filtra cywilizacyjnego"** i terenu rekreacyjnego dla mieszkańców Warszawy. Produkcja drewna jest traktowana jako pochodna, a nie główny cel.
- Ograniczenia w wycince: Zamiast intensywnej wycinki, leśnicy w ramach LKP mają promować metody proekologiczne, uwzględniające konieczność ochrony zasobów przyrodniczych.

7. Konieczności adaptacji i mitygacji do Zmian Klimatu.

Lasy to bufory bezpieczeństwa klimatycznego dla miast i miasteczek wokół aglomeracji, w oparciu o założenia NRL i art. 4 mówiącego o konieczności odbudowy siedlisk będących w złym stanie zachowania. Cel główny: Państwa członkowskie muszą wprowadzić środki niezbędne do przywrócenia typów siedlisk przyrodniczych Natura 2000, które nie są w dobrym stanie przy jednoczesnej zasadzie niedegradacji: Artykuł 4 wprowadza zakaz pogarszania stanu siedlisk, które zostały już poddane odbudowie lub są w dobrej kondycji.

2.	Lasy o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności	tak	<p>W lasach Nadleśnictwa okoliczni mieszkańcy i liczne grono przyjezdnych realizują potrzeby wynikające z chęci kontaktu z naturą, utrzymaniem sprawności fizycznej, relaksem, edukacją, pozyskiwaniem runa, przeżyciami estetycznymi. Kondycja ekosystemów leśnych bezpośrednio wpływa na stan psychofizyczny mieszkańców regionu poprzez mikroklimat, warunki hydrologiczne i charakter krajobrazu. Lasy buforują zanieczyszczenia światłem, hałasem i pyłami. Jest to szczególnie istotne na terenach wysoko zurbanizowanych. W lasach zlokalizowane są również miejsca pamięci i szczególnie cenne przyrodniczo obiekty, które wpisują się trwale w tożsamość członków naszych społeczności. Lasy te były powodem, dla którego wiele osób zamieszkało właśnie tutaj.</p> <p>Tym bardziej biorąc pod uwagę poniższe wskaźniki wielkości obszarów i lesistości w połączeniu z rosnącą gęstością zaludnienia cały obszar Nadleśnictwa należy uznać za Lasy o wiodącej funkcji społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • lesistość na poziomie kraju: 29,5% • w województwie mazowieckim: 23,3% • w RDLP Warszawa 24,7% • w Nadleśnictwie Chojnów: 12,5% <p>Przykładowo:</p> <p>-Średnia lasu na 1 osobę w kraju - 2500 m²,</p> <p>- średnia lasu na 1 osobę w gminie Lesznówola to 90 m²</p> <p>Kompleksy leśne są w większości niewielkie i silnie rozproszone.</p> <p>Na obszarze nadleśnictwa występują tylko dwa kompleksy leśne powyżej 1000 ha. Łącznie w Nadleśnictwie Chojnów mamy</p> <ul style="list-style-type: none"> • w przedziale 1,01-10,00 ha – 92 kompleksy, • 10,01-100 ha – 37, • 101-500 ha – 11 kompleksów, • 501- 2000 – 5 kompleksów, • powyżej 2000 ha – 1 kompleks. <p>Dlatego przedstawiciele organizacji opiniującej nie będą brać udziału w wyznaczaniu obszarów oddziaływania społecznego wg. Zarządzenia 58. Argumentację dotyczącą tej kwestii wyczerpująco przedstawiliśmy podczas Pilotażowego procesu wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej organizowanego przez MKiS i współprowadzonego przez PGL LP. Pod efektami pracy zespołu podpisali się zarówno Wojewoda Mazowiecki, jak i aktualny Dyrektor RDLP w Warszawie. W wyniku procesu cały</p>
----	--	-----	--

			<p>obszar Nadleśnictwa (z wyłączeniem rezerwatów) wskazany został jako obszar o wiodącej funkcji społecznej.</p> <p>Ponadto aktualne formy ochrony lasów na terenie Nadleśnictwa dodatkowo wskazują na wcześniejsze rozpoznanie co do szczególnego znaczenia tych kompleksów leśnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • 100% lasów objęte Leśnym Kompleksem Promocyjnym, • 62% lasów to lasy ochronne (głównie z uwagi na bliskość miast/a procent ten znacznie wzrośnie po doliczeniu Piaseczna), • 55% Warszawski Obszar Krajobrazu Chronionego, • 44% zajmuje Chojnowski Park Krajobrazowy <p>Nowy PUL powinien jako fundament spełniania funkcji społecznych przyjąć, że: Dla umożliwienia właściwego pełnienia funkcji, regulacyjnych, przyrodniczych, rekreacyjnych, kulturowych, turystycznych, ochronnych, ekosystemowych potrzebujemy zmian dotyczących całych kompleksów leśnych, a nie rozproszonych wydzieli.</p>
--	--	--	--

Lp.	Opiniowane zagadnienie	Zgłaszam uwagi do przedstawionych materiałów TAK/NIE	Opinia/Uwaga/Propozycja i jej ewentualne uzasadnienie
3.	Potrzeby w zakresie zagospodarowania turystycznego lasów	tak	<p>Biorąc pod uwagę wysoki stopień urbanizacji na obszarze, którego dotyczy Nadleśnictwo Chojnów preferowane jest takie podejście do turystyki i rekreacji, by potrzeby tych aktywności były w możliwie minimalnym konflikcie z otoczeniem przyrodniczym. Mieszkańcy obszarów o gęstym zaludnieniu i na co dzień przebywający w przestrzeni bardzo nasyconej infrastrukturą, w kontakcie z lasami oczekują odpoczynku od komunikatów wizualnych i wytworów człowieka. Dlatego też nie jest wskazane tworzenie dodatkowej infrastruktury tam gdzie nie ma bardzo wyraźnej potrzeby jej powstania. Dotyczy to zarówno elementów małej architektury, jak i tablic informacyjnych itp. Elementy takie, o ile to konieczne by powstały, powinny znajdować się na skrajach lasów i w miejscach uzgodnionych z lokalną społecznością. Istnieje też konieczność indywidualizacji postępowania projektowego, wynikającego z uwarunkowań wybranych miejsc w lesie, lokalnych tradycji, zwyczajów, przyzwyczajzeń ludności. Należy w maksymalnym stopniu wykorzystywać materiały naturalne i lokalnego pochodzenia.</p> <p>SZLAKI: Obszary leśne w granicach nadleśnictwa odwiedzane są najczęściej wielokrotnie przez te same</p>

			<p>osoby znające teren dlatego też informacje kierunkujące należy utrzymać na poziomie koniecznego minimum. Wykorzystać do tego należy istniejącą sieć szlaków turystycznych. Dlatego istotną kwestią jest szanowanie znaków wskazujących przebieg szlaków PTTK (nie wycinanie drzew oznaczonych) lub informowanie tej organizacji o konieczności usunięcia drzew ze znakami, tak aby ciągłość szlaków mogła być odtworzona.</p> <p>AKTYWNOŚCI: Odwiedzający lasy Nadleśnictwa powinni być zachęceni do aktywności nie ingerujących w dobrostan mieszkańców lasu (spacery, bieganie, nordic walking, jazda na rowerze, jazda konna). Nie jest wskazane tworzenie miejsc do dłuższego przebywania i palenia ognisk z uwagi na bardzo wysokie zagrożenie pożarowe w Nadleśnictwie.</p> <p>SZLAKI KONNE: Powinny być zaplanowane w formie dużych pętli z możliwością zmiany trasy. Mogą być prowadzone po obwodach kompleksów leśnych, nie tylko po szerokich duktach, ale również ścieżkami. W przypadku kompleksów tego nadleśnictwa, gdzie zlokalizowane są liczne stajnie rekreacyjne, wskazane jest zaprojektowanie szlaków umożliwiających uprawianie krótkich rajdów konnych pomiędzy kompleksami z uwzględnieniem umieszczenia właściwego oznaczenia na drogach lokalnych (gminne, powiatowe itp.). Trasy do jazdy konnej nie powinny być prowadzone po drogach utwardzonych (obecność luźnego tłucznia) z uwagi na fakt, że dla koni, szczególnie nie podkutych, jest to nawierzchnia bardzo niekomfortowa, a nawet niebezpieczna.</p> <p>OSTOJE ZWIERZYNY. Ze względu na silną antropopresję i niewielkie powierzchnie poszczególnych kompleksów należy zaplanować obszary ostoi zwierzyny oraz uwzględnić utrudnienia w postaci nasadzeń krzewów kłujących aby zmniejszać stopień penetracji lasu przez ludzi.</p> <p>KRZEWY I DRZEWA OWOCOWE: Cennym dodatkiem uzupełniającym aktywności związane ze zbieraniem grzybów w lasach społecznych może być zbiór owoców z krzewów dziko rosnących (jarzębina, bez czarny, dzikie gatunki róż) oraz dosadzanie drzew sadowniczych takich jak śliwy i jabłonie starych odmian. Nasadzenia tych gatunków należy uwzględnić w PUL adekwatnie do warunków terenowych.</p> <p>WZGLĘDY KRAJOBRAZOWE I MIKROKLIMATYCZNE</p> <p>Aktualnie względy krajobrazowe nie są brane pod uwagę na terenie nadleśnictwa. Podczas prac wielokrotnie wycinane były drzewa istotne pod względem estetycznym, będące punktami orientacyjnymi czy ważne jako akcenty we wnętrzach krajobrazowych. Wycinki prowadzone były na wydmach, w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych i terenów podmokłych. Obrzeża dróg są regularnie wykaszane przy pomocy kosiarek bijakowych. Niszczy to cenną roślinność dwuletnią (np. łopian), zmniejsza bioróżnorodność oraz uszczupla bazę pokarmową dla zwierząt. Drzewa i krzewy rosnące przy drogach leśnych są regularnie przycinane i podkrzesywane co znacząco zmniejsza ilość cienia. Podnosi to lokalnie temperaturę, obniża wilgotność i powoduje, że latem trzeba dobrze zaplanować spacer jeśli chce się odpocząć w cieniu ponieważ wiele dróg jest w pełnym słońcu. Wizualny efekt tych i im podobnych działań wiąże się z poczuciem znajdowania się na plantacji gdzie puste pobocza drogi, brak gałęzi nad głową oraz daleko odsłonięte perspektywy ścieżek na długość kilkuset metrów, negatywnie wpływają na odczuwanie przestrzeni. Wysoce wskazany jest umieszczenie w PUL zapisów dotyczących ochrony krajobrazu. Obejmuje to zarówno podejście do drzew ścieżkach i duktach, drzew o ciekawym ukształtowaniu np. wielopniowych. Istotne ze względów przyrodniczych jak i krajobrazowych jest</p>
--	--	--	--

			<p>wyznaczenie stref ochronnych wokół miejsc pamięci, pomników przyrody, zabytkowych alei drzew. Zabytkowe aleje drzew należy chronić szczególnie. Dotychczas traktowano je np. jako szlaki do wywózki drewna z lasu uszkadzając przy tym stare drzewa oraz aktywnie niszczone były systemy korzeniowe poprzez zmiany ukształtowania terenu ciężkim sprzętem w bezpośredniej bliskości pni.</p> <p>MIEJSCA PARKINGOWE</p> <p>Stale rosnąca liczba osób odwiedzających lasy nadleśnictwa Chojnów (m.in. z Warszawy) wymaga zorganizowania terenów parkingowych lub miejsc postojowych. Liczba odwiedzających rośnie w dni wolne od pracy i w sezonie od wiosny do jesieni. Miejsca te można wygospodarować wspólnie z samorządami, np. zmieniając czasowo organizację ruchu na drogach przyleśnych lub wyznaczając parkingi na gruntach gminnych. Istotne jest by nie uszczuplać terenów leśnych na poczet parkingów. Ograniczona ilość miejsc parkingowych będzie zachęcała do odwiedzania lasów na rowerach. Liczba rowerzystów w lasach na linii WKD będzie rosła wraz z rozbudową sieci ścieżek rowerowych łączących miejscowości. Można również zachęcać turystów do korzystania z lokalnych miejskich i gminnych parkingów poprzez wyznaczanie atrakcyjnych tras spacerowych tak aby wizyta rozpoczynała się już w miejscowości, a nie pod samym lasem.</p> <p>RUCH POJAZDÓW SILNIKOWYCH W LASACH</p> <p>W lasach nadleśnictwa nasila się ruch pojazdów silnikowych (motory, quady). W miarę możliwości należy stosować widoczne dla kierujących przeszkody ograniczające możliwość korzystania z najczęściej używanych tras. Wskazane jest umieszczenie tablic opisujących jak i gdzie inni korzystający z lasu mogą zgłaszać nieuprawnione poruszanie się pojazdami silnikowymi. Preferowane przez łamiących prawo trasy można zmodyfikować poprzez nowe nasadzenia drzew i krzewów (w tym kłujących) w połączeniu ze szlabanami i przeszkodami terenowymi (np. zagłębienia i wyniesienia terenu). Działania te można łączyć z gromadzeniem danych wizualnych z fotorułek</p>
4.	Inne	tak	<p>Pozostałe wnioski :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienie standardu współpracy informacyjnej z samorządem i mieszkańcami w odniesieniu do planowanych prac leśnych na obszarach lasów LOWFS oraz priorytetowe uwzględnienie w PUL zagadnień retencji, ochrony stosunków wodnych i funkcji klimatycznych lasu. 2. Wytypowanie nowych form ochrony tj. pomniki przyrody, użytki ekologiczne czy z zespoły przyrodniczo -krajobrazowe i złożenie stosownych wniosków do gmin. 3. Bardziej rygorystyczne podejście do ochrony gatunkowej zwierząt i roślin, w tym zakaz prowadzenia prac w umownym okresie lęgowym oraz wstrzymywanie prac w wydzieleniach, gdzie zlokalizowano gniazda/siedlisko zwierząt czy stanowisko chronionego gatunku roślin. 4. Wykonanie inwentaryzacji do nowego PUL z wykorzystaniem nalotów fotogrametrycznych Współczesna inwentaryzacja leśna z wykorzystaniem nalotów fotogrametrycznych (szczególnie w

			<p>połączeniu z LiDAR) jest ogólnie uważana za bardziej precyzyjną, spójną przestrzennie i dostarczającą więcej informacji o strukturze lasu niż tradycyjne metody oparte wyłącznie na powierzchniach próbnych. Inwentaryzacja metodą nową (fotogrametria/LiDAR + modelowanie) daje dokładniejsze wyniki w zakresie wysokości drzew, zagęszczenia i struktury pięter drzewostanu. Modele LiDAR pozwalają na precyzyjne określenie numerycznego modelu terenu (NMT) i modelu pokrycia terenu (NMPT).</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Udostępnienie członkom ZLW map projektowanych rezerwatów. 6. Udost. mapy 2300 ha siedlisk zniekształconych wymagających interwencji o których była mowa w prezentacji BULiGL. 7. Udost. mapy 1700 ha wymagających odbudowy o których była mowa w prezentacji BULiGL 8. Udostępnienie listy wydzieli leśnych niezgodnych z siedliskiem wymagających interwencji.
--	--	--	--